

ชื่อ : นางสาวดวงกมล พักหอมเกร็ด , นายกันต์อเนก พิชัยธรรม

ชื่อเรื่อง : Purple orchid

สาขาวิชา : เครื่องประดับอัญมณี

คณะวิชา : ศิลปกรรม

ที่ปรึกษา : อาจารย์ ประภาพรณ ประเสริฐศรี

ปีการศึกษา : พ.ศ. 2557

บทคัดย่อ

โครงการ เรื่อง Purple orchid มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปทรงของดอกกล้วยไม้ ที่ใช้ทักษะทางด้านศิลปะโดยการไล่เฉดสีของยาสี โดยไล่จากสีเข้มไปสีอ่อน และฝึกทักษะการคัดโลหะเงินให้ดูเป็นรูปทรงดอกกล้วยไม้ในลักษณะธรรมชาติให้ได้มากที่สุด วิธีการขึ้นรูปพรรณเครื่องประดับ การขัดเงาตัวเรือน และการประดับอัญมณีบนตัวเรือนและสามารถนำผลงานไปใช้สอนในสาขางานเครื่องประดับอัญมณี

กิตติกรรมประกาศ

งานโครงการนี้สำเร็จได้ด้วยการสนับสนุนวัสดุ-อุปกรณ์ ในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน จาก
กาญจนาภิเษกวิทยาลัย ช่างทองหลวง ได้รับคำแนะนำและชี้แนะ ในการจัดทำโครงการจากท่าน อาจารย์
ประภาพรรณ ประเสริฐศรี ที่ได้ให้คำแนะนำวิธีการขั้นตอนในการทำชิ้นงานออกกล้วยไม้ และให้ความรู้
และคำปรึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการปฏิบัติงานต่างๆ เช่น การใช้เครื่องมือที่ถูกต้อง การปรับแต่งเครื่องมือ ให้มี
ประสิทธิภาพมากขึ้น การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานรวมถึงให้กำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่
นักศึกษาทุกคน และคำปรึกษาในด้านการออกแบบ การประดับอัญมณีนบนตัวเรือน

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณห้องสมุด กาญจนาภิเษกวิทยาลัย ช่างทองหลวง และขอขอบคุณผู้เขียนหนังสือทุก
เล่มที่คณะผู้จัดทำนำมาศึกษาข้อมูล คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวดวงกมล พักหอมเกร็ด

นายกัณฑ์อ่อนก พิชัยธรรม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญรูปภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาโครงการ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	1
1.3 ขอบเขตโครงการ	1
1.4 ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ	1
1.5 ตารางดำเนินงาน	2
1.6 งบประมาณในการดำเนินงาน	2
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	3
2.1 ความเป็นมาของแร่เงิน	3
2.2 ไข่มุก	6
2.3 พลอย CZ	7
2.4 การชุบ	9
2.5 ประวัติคอกกล้วยไม้	10
2.6 แบบคอกกล้วยไม้ที่จะใช้เป็นแบบ	23

สารบัญ(ต่อ)

บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน	24
3.1 ขั้นตอนการทำเข็มกลัด	24
3.2 ขั้นตอนการทำจี้	42
3.3 ขั้นตอนการทำต่างหู	49
บทที่ 4 ผลการทดลอง	61
4.1 ผลการทำงานชุดเครื่องประดับ “ Purple orchid ”	61
4.2 การนำไปใช้งาน	62
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	63
5.1 สรุปผลการทำชุดเครื่องประดับ	63
5.2 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน	63
เอกสารอ้างอิง	64
ภาคผนวก	65
อุปกรณ์เครื่องมือ	66
ประวัติผู้จัดทำ	72

สารบัญตาราง

ตารางที่	ชื่อตาราง	หน้า
1	ตารางแสดงแผนการดำเนินงาน	2
2	ตารางแสดงงบประมาณ	2
3	ตารางแสดงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน	61

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	ชื่อรูปภาพ	หน้า
1	เนื้อเงิน	4
2	ไข่มุก	7
3	พลอย	8
4	ดอกกล้วยไม้แคทลียา	9
5	ดอกกล้วยไม้แคทลียาปลายลำลูกกล้วย	12
6	ดอกกล้วยไม้ลูกผสม	13
7	ดอกกล้วยไม้ลูกผสม 3 สกุล	14
8	ดอกกล้วยไม้เข็มแดง	15
9	ดอกกล้วยไม้เข็มม่วง	15
10	ดอกกล้วยไม้ฟ้ามุ่ย	17
11	ดอกกล้วยไม้เอื้องสามปอยขุนตาล	18
12	ดอกกล้วยไม้เอื้องสามปอยหลวง	18
13	ดอกกล้วยไม้สกุลฟาแลนอปซิส	21
14	ดอกกล้วยไม้เขากวาง	22
15	เนื้อเงิน	24
16	ขั้นตอนการหลอมเนื้อเงิน	24
17	ขั้นตอนการเทลงรางเท	25
18	ขั้นตอนการรีดแผ่นเงิน	25
19	ขั้นตอนการตีคแบบลงแผ่นเงิน	25
20	ขั้นตอนการเลื่อย	26
21	ขั้นตอนการตะไบขอบ	26
22	ขั้นตอนการเผา	26
23	ขั้นตอนการคัดโค้ง	27
24	ขั้นตอนการขึ้นกระดาษทราย	27
25	ขั้นตอนการจัดเรียงบนดินน้ำมัน	27
26	ขั้นตอนการขึ้นขอบก่อนเทปูน	28
27	ขั้นตอนการแกะดินน้ำมัน	28

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	ชื่อรูปภาพ	หน้า
28	ขั้นตอนการเชื่อม	28
29	ขั้นตอนการต้มสารส้ม	29
30	ขั้นตอนการเลื่อยแบบ	30
31	ขั้นตอนการตะไบ	30
32	ขั้นตอนการโอโค้ง	30
33	ขั้นตอนการเชื่อมฐานรองไข่มุก	31
34	ขั้นตอนการเผาหลอด	32
35	ขั้นตอนการตะไบปลายหลอด	32
36	ขั้นตอนการดัดหลอด	32
37	ขั้นตอนการปิดหลอด	33
38	ขั้นตอนการเชื่อมก้านตรงกลางฐาน	33
39	ขั้นตอนการเผาหลอด	34
40	ขั้นตอนการตะไบปลายหลอด	34
41	ขั้นตอนการดัดหลอด	34
42	ขั้นตอนการรีดแผ่นเงิน	35
43	ขั้นตอนการพับละบีบ	35
44	ขั้นตอนการเลื่อย	35
45	ขั้นตอนการตะไบโค้ง	36
46	ขั้นตอนการมาร์กรอยเพื่อเจาะรู	36
47	ขั้นตอนการเจาะรู	36
48	ขั้นตอนการเผาปลายหลอดให้เป็นตุ่ม	37
49	ขั้นตอนการทาบแบบ	37
50	ขั้นตอนการเจาะรู	37
51	ขั้นตอนการเชื่อมตัวรองก้าน	38
52	ขั้นตอนการต้มน้ำสารส้ม	38
53	ขั้นตอนการเชื่อมตะขอเกี่ยว	38
54	ขั้นตอนการใส่หลอดเข็ม	39

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	ชื่อรูปภาพ	หน้า
55	ขั้นตอนการจัดชั้นงาน	39
56	จัดชั้นงานเสร็จแล้ว	39
57	ชั้นงานหลังหุบ	40
58	การลงยาสีชั้นที่ 1	40
59	การลงยาสีชั้นที่ 2	40
60	การลงยาสีชั้นที่ 3	40
61	ชั้นงานเสร็จสมบูรณ์	41
62	ติดแบบบนแผ่นเงิน	42
63	เลื่อยตามแบบ	42
64	คัดให้โค้งตามแบบ	42
65	จัดวางลงบนดินน้ำมัน	43
66	กั้นขอบดินน้ำมัน	43
67	ผสมปูน	43
68	เทปูน	44
69	รอปูนแห้ง	44
70	แกะปูนออก	44
71	เชื่อมกลับดอกให้ติดกัน	45
72	แซ่กาน้ำมันเอาดินน้ำมันออก	45
73	ตม้น้ำสารส้มให้สะอาด	45
74	เชื่อมตะขอติด	46
75	ตม้น้ำสารส้มให้สะอาดอีกที	46
76	จัดชั้นงานให้สวยงาม	46
77	ชั้นงานที่จัดเสร็จแล้ว	47
78	ชั้นงานหุบเสร็จแล้ว	47
79	การลงยาสีชั้นที่ 1	47
80	การลงยาสีชั้นที่ 2	48
81	การลงยาสีชั้นที่ 3	48
82	ชั้นงานเสร็จสมบูรณ์	48

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	ชื่อรูปภาพ	หน้า
83	รีดแผ่นเงิน	49
84	ติดแบบ	49
85	เลื่อนตามแบบ	49
86	ตะไบให้เรียบ	50
87	เผาไฟให้นิ่ม	50
88	ตัดบิดให้โค้ง	50
89	ขัดกระดาษทราย	51
90	จัดวางลงบนดินน้ำมัน	51
91	เทปูน	51
92	แช่กากน้ำมัน	52
93	เชื่อมรอยต่อด้านหลังให้ติดกัน	52
94	ดมน้ำสารส้มให้สะอาด	52
95	เลื่อนเนื้อเงินออก	53
96	ตะไบให้เรียบกลม	53
97	เจาะรูตรงกลาง	53
98	บากรอยตรงกลางแบ่งครึ่ง	54
99	ดัดม้วนเข้าเป็นรูปหัวใจ	54
100	ตะไบให้เรียบ	54
101	เจาะรูตรงกลาง	55
102	เชื่อมทั้งชิ้นให้ติดกัน	55
103	ดมน้ำสารส้ม	55
104	ลองเสียบเข้ากันต่างหู	56
105	วางพลอยให้ตรงรู	57
106	ตอกขอบพลอยเพื่อยึด	57
107	แช่น้ำมันเอาครั่งออก	57
108	ขัดชิ้นงานให้เงาสวย	58
109	ชิ้นงานขัดเสร็จแล้ว	58
110	ชิ้นงานชุบเสร็จแล้ว	58

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	ชื่อรูปภาพ	หน้า
111	การลงยาสีชั้นที่ 1	59
112	การลงยาสีชั้นที่ 2	59
113	การลงยาสีชั้นที่ 3	59
114	ชิ้นงานเสร็จสมบูรณ์	60
115	ภาพชิ้นงานทั้งหมดที่เสร็จแล้ว	61